

Preses relīze

Luksemburgā, 2018. gada 5. decembrī

ES Trasta fonds Āfrikai: elastīgs ārkārtas instruments, bet trūkst mērķtiecības, uzskata revidenti

Jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā teikts, ka ES Ārkārtas trasta fonds Āfrikai ir elastīgs instruments palīdzības sniegšanai tādās jomās kā pārtikas nodrošinājums, izglītība, veselība, drošība un ilgtspējīga attīstība. Tomēr tā mērķi ir pārāk plaši, lai efektīvi virzītu darbību Āfrikas reģionos, un Eiropas Komisijai ir radušās grūtības izmērīt, kādā mērā fonda mērķi ir sasniegti. Revidenti arī konstatēja nepilnības fonda īstenošanā un norādīja, ka projektu īstenošana aizkavējās tāpat kā tradicionālā attīstības atbalsta gadījumā.

ESTF Āfrikai kā ārkārtas trasta fondu izveidoja 2015. gadā stabilitātes nodrošināšanai ilgtermiņā un neatbilstīgas migrācijas un personu pārvietošanas galveno iemeslu novēršanai Āfrikā. Fondā pašlaik ir 4,1 miljards EUR un tas atbalsta darbības 26 valstīs, kas atrodas trijos Āfrikas reģionos: Sāhelas un Čada ezera, Āfrikas raga un Ziemeļāfrikas reģionā. Revidenti vērtēja, vai fonds ir labi izveidots un tiek labi īstenots. Viņi pārbaudīja projektus Nigērā un Libijā – valstīs ar lielāko līdzekļu piešķirumu to attiecīgajos reģionos.

*“ESTF Āfrikai ir īpašs ārkārtas instruments migrācijas izraisīto problēmu risināšanai,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle **Bettina Jakobsen**. “Ņemot vērā nepieredzētās grūtības un iesaistīto budžetu, fonda atbalsts ir jāplāno mērķtiecīgāk un jānovirza konkrētām darbībām, kuras varētu radīt izmērāmu ietekmi.”*

Fonda mērķi tika saglabāti pēc iespējas plaši, lai lielāko daļu darbību varētu uzskatīt par finansēšanai atbilstīgām. Tas nozīmēja, ka fonda atbalstu varēja pielāgot dažādām mainīgām situācijām, bet bija mazāk noderīgi, kad bija jāvirza darbība visos reģionos un jānovērtē ietekme. Komisija neveica visaptverošu analīzi un vajadzības neizteica skaitļos, lai precizētu, kādu krīžu novēršanai fonds ir paredzēts, vai lai apzinātu tās rīcībā esošos līdzekļus, un tas ierobežo Komisijas spēju pierādīt, ka ir noteiktas īstās prioritātes un ka apstiprinātās darbības ir pašas piemērotākās šo prioritāšu īstenošanai. Turklāt līdzekļu devēju resursu un spēju apvienošana vēl nav pietiekami efektīva.

Fonds sāka projektus daudz ātrāk nekā tradicionālā attīstības atbalsta gadījumā un kopumā panāca straujāku līgumu parakstīšanu un avansu izmaksāšanu, kaut arī no ārkārtas instrumenta varētu sagaidīt vēl dinamiskāku darbību. Faktiski problēmas, kas tam radās un aizkavēja projektu īstenošanu,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

bija līdzīgas tām, ar ko sastopas tradicionālie instrumenti. Revidenti atzīmēja sistemātisku kavēšanos projektos, kas saistīti ar tādām jomām kā drošība un robežu pārvaldība.

Projektu atlases procedūras reģionos atšķirās. Priekšlikumu novērtēšanas kritēriji nebija pietiekami skaidri vai dokumentēti, un ne vienmēr tika labi izskaidrots, kādas ir ESTF fonda izmantošanas salīdzināmās priekšrocības projektu finansēšanai. Revidenti konstatēja piemērus projektiem, kuru risinātās vajadzības ir līdzīgas tām, ko risina ar citiem ES instrumentiem, un tas rada risku dublēt citus ES atbalsta veidus.

Projektu mērķi bieži vien nebija konkrēti un izmērāmi, darbības rezultātu rādītājiem nebija noteikts sākotnējais stāvoklis. Projektu darbības rezultātu uzraudzībai trijos reģionos izmanto dažādas sistēmas, jo kopējā sistēma vēl nedarbojas. Daudzās informācijas un uzraudzības sistēmas nozīmē to, ka nav vienota un visaptveroša pārskata par rezultātiem, ko sasniedzis ESTF Āfrikai kopumā. Revidenti uzsver, ka, ņemot vērā ES finansējumu (3,7 miljardi EUR), spēja novērtēt darbības rezultātus ir svarīgs pārskatatbildības aspekts.

Revidētie projekti atradās īstenošanas agrīnā posmā, bet jau bija sākuši dot tiešos rezultātus. Fonds ir sekmējis centienus samazināt to neatbilstīgo migrantu skaitu, kuri no Āfrikas dodas uz Eiropu, tomēr šo ieguldījumu nav iespējams precīzi novērtēt.

Revidenti ir sagatavojuši Komisijai vairākus ieteikumus, lai tā uzlabotu mērķu kvalitāti, pārskatītu projektu atlases procedūras un veiktu pasākumus ātrākai īstenošanai un labākai uzraudzībai.

Piezīmes izdevējiem

ESTF Āfrikai ir līdz šim lielākais no četriem ES trasta fondiem: pašlaik tajā ir 4,1 miljards EUR, un 3,7 miljardi EUR no šīs summas nāk no ES budžeta un Eiropas Attīstības fondiem. ES dalībvalstis, Norvēģija un Šveice iemaksāja 451 miljonu EUR, un Vācija un Itālija katra iemaksāja vairāk nekā 100 miljonus EUR no šīs summas.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādas kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.

Īpašais ziņojums Nr. 32/2018 "Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai: elastīgs, bet trūkst mērķtiecības" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.
